

(برای یک جلسه از درس، برای مثال ۲ ساعت از کلاس درس در یک هفته)

دانشکده: طب ایرانی گروه آموزشی: تاریخ پزشکی مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد - تاریخ علوم پزشکی

نام درس: تاریخ علوم پزشکی در دوره اسلامی ۲ تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیش نیاز:
تاریخ علوم پزشکی در دوره اسلامی ۱

زمان برگزاری کلاس: روز: چهارشنبه ساعت: ۱۳ تا ۱۵ مکان برگزاری: دانشکده طب ایرانی دانشگاه شاهد

تعداد دانشجویان: مسئول درس: خانم دکتر طالبی مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): دکتر فرزانه عامری

شرح درس: (لطفا شرح دهید)

پزشکی اسلامی یکی از شاخه‌های مهم علم در تمدن اسلامی است و با ظهور اسلام و گسترش آن در ایران، عربی به عنوان زبان رسمی علمی جهان گسترش پیدا کرد و دانشمندان و پزشکان مسلمان ایرانی، آثار بزرگ علمی خود را به زبان عربی تالیف نمودند. برای سالهای متمادی، آثار و تالیفات پزشکان بزرگ قرن نهم و دهم میلادی ایران برطبق اروپای غربی سایه افکنده بود و پس از ترجمه، در دیگر مراکز علمی جهان تدریس می شد. مسلمانان و ایرانیان شروع به ترجمه آثار پزشکی یونان باستان از جمله آثار بقراط و جالینوس به عربی کردند. از طرفی با بهره‌گیری از میراث علمی پزشکی ایرانیان در جندی‌شاپور، پزشکی در دنیای اسلام شکوفا شد. یکی از مهم‌ترین مشاهیر برجسته پزشکی در این دوران، ابن سینا بود. او کتاب قانون در پزشکی را نگاشت که از مشهورترین کتاب‌های تاریخ علوم پزشکی محسوب می‌شود. همچنین از سایر مشاهیر می‌توان از رازی، زهرای، ابن زهر، ابن نفیس، ابن رشد و ... که در حوزه‌های مختلف طب و داروسازی آثار بسیار ارزشمندی را از خود به یادگار گذاشته اند، نام برد.

اهداف بینابینی: (در واقع همان اهداف کلی طرح درس است)

دانشجو به ویژگی‌های پزشکی اسلامی و ایران اسلامی مسلط شود.

با پزشکان مهم این دوره آشنا شود.

با منشاء و سیر تحول نظریه‌های پزشکی اسلامی آشنا گردد.

با تاریخ پزشکی در دوره ایلخانان، صفویان و قاجاریه آشنا گردد.

با نحوه انتقال دانش به دوره اسلامی به غرب و میزان تاثیرگذاری آن آشنا گردد.

نحوه ورود پزشکی غرب به ایران و تقابل آن با طب سنتی را مسلط می‌شود.

با منابع تخصصی تاریخ پزشکی اسلام و ایران اسلامی آشنا شود.

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی

طرح درس (lesson plan)

اهداف رفتاری جلسه اول:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱
				مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- بررسی پزشکی ابتدایی مغولان قبل از آغاز فتوحات	- پزشکی مغولان	۶۰ دقیقه
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- شکل گیری پزشکی ایلخانان و نقش ایران - ورود پزشکی و گیاهان دارویی چین به ایران - ورود پزشکان چینی - تاسیس بیمارستان ها و مراکز علمی جدید در دوره ایلخانان	- پزشکی ایلخانان	۶۰ دقیقه

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی

طرح درس (lesson plan)

اهداف رفتاری جلسه دوم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۲
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- ورود پزشکی هندی به ایران - گرایش تیموریان به پزشکان هندی - بررسی گیاهان دارویی این دوره - بررسی داروهای هندی	پزشکی در دوره تیموریان	۶۰ دقیقه
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- بررسی روند بیمارستان سازی در دوره اتابکان و مظفریان به خصوص در شهرهای کرمان و شیراز	پزشکی در دوره اتابکان و مظفریان	۶۰ دقیقه

اهداف رفتاری جلسه سوم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۳
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- نقش کلیساها در پزشکی - نقش جادوگران در پزشکی - خرافات و پزشکی - چالش های پزشکی قرون وسطی: طاعون، وبا	پزشکی قرون وسطی اروپا	مدت زمان (دقیقه) ۱۲۰ دقیقه

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی

طرح درس (lesson plan)

اهداف رفتاری جلسه چهارم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۴
				مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- آشنایی با چگونگی ورود پزشکی اسلامی به اروپای قرون وسطی - بررسی نقش شهرهای اندلس و صقلیه - نقش جنگ‌های صلیبی - بررسی نهضت ترجمه در اروپا و ترجمه آثار پزشکی مسلمانان - تدریس کتب پزشکی مسلمانان در دانشگاه‌های اروپا - مانند قانون ابن سینا	تأثیر پزشکی دوره اسلامی بر پزشکی اروپایی در قرون وسطی	۱۲۰ دقیقه

اهداف رفتاری جلسه پنجم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۵
				مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- بررسی ویژگی‌های پزشکی دوره صفویه - بیمارستان‌های دوره صفویه به‌خصوص در مشهد، اصفهان و تبریز - بررسی پزشکان دوره صفویه - آغاز ورود طب غربی به ایران	پزشکی دوره صفویه (۱)	۱۲۰ دقیقه

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی

طرح درس (lesson plan)

اهداف رفتاری جلسه ششم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۶
				مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- ذکر نمونه‌های موردی از تشخیص و درمان بیماری‌ها در دوره صفویه - ذکر نمونه‌های جراحی در دوره صفویه - ذکر قرنطینه در دوره صفویه	پزشکی دوره صفویه (۲)	۶۰ دقیقه
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- ورود پزشکان هندی به ایران - ورود کتب پزشکی هند و عثمانی به ایران	تبادلات علمی پزشکان ایرانی با هند و عثمانی در عصر صفوی	۶۰ دقیقه

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی

طرح درس (lesson plan)

اهداف رفتاری جلسه هفتم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۷
				مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- بررسی طب مدرن - بررسی تغییر پزشکی از اخلاط چهارگانه به طب نوین در اروپا - بررسی عوامل افول پزشکی اسلامی	عوامل افول پزشکی اسلامی و ارتباط با طب اروپایی	۶۰ دقیقه
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- پزشکی دوره افشاریان، پزشکان مهم و مراکز درمانی این دوره - پزشکی دوره زندیه و پزشکان مهم و مراکز درمانی مهم این دوره	تاریخ پزشکی در دوره افشاریه و زندیه	۶۰ دقیقه

اهداف رفتاری جلسه هشتم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۸
				مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- آشنایی با پزشکی دوره قاجار - ورود جادو و خرافات به پزشکی - پزشکان مهم دوره قاجاریه	تاریخ پزشکی در دوره قاجاریه (۱)	۱۲۰ دقیقه

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی

طرح درس (lesson plan)

اهداف رفتاری جلسه نهم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۹ مدت زمان (دقیقه)
		برگزاری سمینار	ارائه دانشجویان	۱۲۰ دقیقه

اهداف رفتاری جلسه دهم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۰ مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- طبقه بندی بیماری - تشخیص بیماری - درمان بیماری - بررسی مراکز درمانی و بیمارستان ها	تاریخ پزشکی در دوره قاجاریه (۲)	۱۲۰ دقیقه

اهداف رفتاری جلسه یازدهم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۱ مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- آشنایی با ورود پزشکی اروپا به ایران و دربار قاجاریه - بررسی مدارس تاسیس شده در دوره قاجار -	تاریخ پزشکی در دوره قاجاریه (۳)	۱۲۰ دقیقه

اهداف رفتاری جلسه دوازدهم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۲ مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- بررسی نقش پزشکان در نهضت مشروطه - بررسی تغییر وضعیت پزشکی و جایگاه پزشکان در دوره پهلوی	تاریخ پزشکی در دوره مشروطه و اوایل پهلوی	۱۲۰ دقیقه

اهداف رفتاری جلسه سیزدهم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۳ مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	بررسی پزشکان زن در دوره اسلامی	نقش زنان در پزشکی اسلامی	۱۲۰ دقیقه

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی

طرح درس (lesson plan)

اهداف رفتاری جلسه چهاردهم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۴
				مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- آشنایی با تخصص گرایی - پزشکی در دوره اسلامی - مطالعه موردی کحالی - مطالعه موردی - دندانپزشکی	تاریخ دندانپزشکی تاریخ کحالی	۱۲۰ دقیقه

اهداف رفتاری جلسه پانزدهم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۵
				مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- بررسی رابطه پزشک و بیمار براساس آموزه های دینی - مقایسه اخلاق پزشکی دوره اسلامی با دوره یونان باستان	اخلاق پزشکی در دوره اسلامی (رابطه اخلاق و بیمار از نظر فقه)	۱۲۰ دقیقه

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی

طرح درس (lesson plan)

اهداف رفتاری جلسه شانزدهم:

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۶
				مدت زمان (دقیقه)
حل مسائل مطروحه در کلاس	سخنرانی و پرسش و پاسخ	- بررسی اصطلاحات مهم پزشکی - بررسی برخی اصطلاحات پزشکی عربی که به زبان کتب لاتین وارد شد	اصطلاح شناسی پزشکی فارسی و عربی	۱۲۰ دقیقه